

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA...

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Причард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

БІНФЕЙТСЬКІ МАЙНЕРІ ДРУЖНО БОРЯТЬСЯ ПРОТИ ВИЗІСКУВАЧІВ

Робітництво Канади повинно дати страйкуючим майнерам негайну моральну й матеріальну підтримку.

ПЕРШИЙ СТРАЙК В ІСТОРІЇ, ЧИ НЕ ПЕРШИЙ — ВІН ПОВИНЕН ПЕРЕМОГТИ.

У вівторок, 8 вересня, майнери околиць Бінфейту й Естевану в Саскечевані дружно в числі 600 виїхали на страйк за ліберення кращих умов праці, проти знижки платні, проти дискримінації, що її останніми часами застосовували власники копалин...

"Перший страйк в історії", "перший страйк в історії" повторюють одна за другою буржуазні газети, представляючи справу так, що раз там не було страйку "в історії", то не місце йому й тепер. Тимчасом це брехня, бо щойно пару тижнів перед тим в Бінфейті був страйк проти віддалення компанією одного робітника з роботи й майнери цей страйк виграла. Але буржуазна преса дивиться в історію ще за часів царя Гороха...

Чому ж то там "перший страйк в історії"? Тому, що до цього часу майнери Бінфейту й Естевану були неорганізовані. А неорганізовані вони були тому, що існуючі до цього часу майнерські юнії не звертали на них уваги — з одного боку, й власники копалинь, поліція, ку-клукс-клан дуже стерпали цей злодія перед юнією — з другого. Були вже випадки, де юнійною організатора вивозили з тої місцевості насильно.

Тільки Майн Воркерс Юніон оф Канада, після того, як вона стала під провід Воркерс Юніті Ліг, звернула свою увагу на неорганізованість, а тимсамим і на необхідність визиск майнерів тих околиць, організувала їх у Майн Воркерс Юніон оф Канада й поставила домагання власникам вже від організованих майнерів.

НАПІЯТІШІ УМОВИНИ ПРАШІ В ЦІЛІЙ КАНАДІ.

Які домагання поставили майнери? Визнання юнії, підписання з нею контракту й такого заробітку, що забезпечив би майнерів людське існування. До цього часу зарібки майнерів в тій околиці є найнижчі між майнерами в Канаді та Сполучених Державах. При тяжких умовах праці майнери мають там по 25 центів від тони, а інженери від 25 до 32½ на годину й то при сезонній праці, майже ніколи не виробляючи повного тижня.

Власники кажуть, що вони не можуть платити більше, бо їх вугілля таще, як албертійське. Але вони нічого не кажуть, що добути те вугілля ані тришки не легше, як албертійське, а навпаки, в багатьох випадках ще тище.

ВИЗІСКУВАЧІ ВІДМОВИЛИСЯ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З МАЙНЕРАМИ.

Майнери, перед тим, як вийти на страйк, хотіли переговорювати з власниками, щоб погодитися без боротьби. Власники не знали навіть, які домагання поставлять майнери, проте вони категорично відмовилися з організованими майнерами говорити. Організатор юнії, голова ексекютиви Майн Воркерс Юніон оф Канада, Слоун, від імені місцевій ексекютиві, писав два листи до власників копалинь та їхніх менеджерів, закликаючи їх на спільну конференцію з майнерськими представниками, але вони навіть не відповіли.

Перша конференція проголошена була на четвер вечером 3 вересня. У відповідь на лист майнерської ексекютиви, власники, кожний по своєму, відповіли, що вони не хочуть переговорювати з представниками юнії, яка належить до Воркерс Юніті Ліг та до Профінтерну.

В листі власники, підтиснувши на себе лицемірну маску, чи скорше овечу шкіру, кажуть, що "ми бажали й бажаємо кожного часу переговорювати з робітниками нашої компанії в справі тяжкого положення й закалень", але не з юнією. Це, звичайно, є підхід вовка в овечій шкірі й майнери це добре знають.

ПОСТАНОВА МАЙНЕРІВ ПРО ВИКЛИКАННЯ СТРАЙКУ.

Після першої невдачі ексекютива поручила Слонові написати визискувачам другого листа, якого ніще наводимо за буржуазною естеванською газетою "Меркурій", з 10 вересня:

"Повогажаний пане! На спільній конференції, яка відбулася в міській залі в Естевані 3 вересня і на якій ваша компанія не була репрезентована з різних ваших власних причин, про які ви пишете у своєму листі, я на інструкцію майнерської ексекютиви, яка репрезентує усіх майнерів цього дистрикту, повідомляю вас, що друга конференція відбувається в міській залі 7 вересня для досягнення угоди, яка покривала б усі майни цього дистрикту. Якщо ваша компанія не буде репрезентована на конференції означеної дати, мені поручено подати вам до відома, що ваші робітники заперестануть працю у вівторок рано 8 вересня.

Я закликаю вашу компанію прислати своїх представників на цю конференцію й коли можливо — увільнити спонення роботи для доба всіх.

На цей другий лист ані одна компанія не відповіла й ані одна не прислала своїх представників. Ексекютива юнії засідала до півночі й проголосила страйк. Рано стали всі копалині в дистрикті й стоять нерухомо ось вже другий тиждень.

ПРОВІНСІОНАЛЬНИЙ УРЯД "ПОСЕРЕДНИЧАЄ".

Провінційний консервативний уряд вислав до Естевану заступ. міністра праці, який "старався поагодити" справу в той спосіб, що казав юнії апелювати до "посередничої ради" (це ще перед страйком) та робітники знають кому ці посередничі ради служать. Коли цей заступник міністра праці (Молой) вернув до Ріджайні й довідався, що страйк буде проголошено, почав телеграфувати до Слона, щоб "не лямив закону".

"Ми не ломимо закону, ми маємо право страйкувати. Що ж до посередничої ради, то наша боротьба йде тут з власниками й ми тут стоимем" — таку відповідь дав Слоун на засіданні ексекютиви.

ЗАГРОЗА ФАРМЕРАМИ І ПЕРШИЙ ПРОВАЛ.

Ми не будемо переходити на цьому місці усього, як відбувається боротьба. Проти страйку об'єдналися, як звичайно, усі реакційні сили — від власників копалинь почавши й на поліцаєві скінчивши. І то не тільки сили Саскечевану, але й інших провінцій. Власники копалинь поводилися бундючно, сподіючись, що тепер безробітня, криза — отже вони не стоять муть в ласку майнерам, а наберуть собі скебів на перший погляд. Тимчасом показалося, що нинішня криза добре освідомила робітників. Тоді власники та їхні агенти кинулися на фарми, стараючись використати тяжке положення між фермерами та наверхувати скебів між ними. Газети повідомляли, що вже зголосилося 600 фермерів, але телеграма з Естевану з 16 вересня каже, що компанія спровадила 25 фермерів для скебування, однак майнери обступили бордінг-гауз, де ті скеби зібрані та наказали їм забратися, поки цілі їхні ребра. Розуміється, це зовсім не значить, що компанія не робитиме далі старан між фермерами. На жаль, в тій околиці між фермерами неса Ліги Фармерської Єдності, що допомогла б майнерам та перешкодила б агітації компанійних агентів.

РЕНЕГАТ ГРОЗИТЬ ОРГАНІЗУВАННЯМ ФАШИСТСЬКИХ БОЙВОК — РОБІТНИКИ ПОВИННІ ВІДБИТИ АТАКУ.

З Келгарі телеграма доносить, що там ренегат Кид Борнс організує 600 "оборонців Канади" й збирається взяти їх до Естевану. Розуміється, така воша, як Кид Борнс немає потяги й матеріальних засобів взагалі, щоб це зробити, але ті, на розказ яких він це робить, мають і засоби й потяги. Кид Борнс виступає тут тільки як капіталістичний агент, а засоби й поліційну охорону цим йому дадуть.

Тому треба, щоб робітники в Келгарі і всюди не допустили до цього організованого страйколомства та проповрадили удару кампанію за тим, щоб не допустити до зорганізування скебів — як між робітниками, так і між фермерами. Одночасно треба негайно поспішити з матеріальною допомогою страйкуючим майнерам Естевану й Бінфейту, бо вони ж не мають куска хліба, а місце відбрало допомогу навіть тим робітникам, які є активні в цьому страйку.

Майнери на страйку тримаються добре. Робітники з інших місцевостей не повинні туди їхати до праці. Всі робітники повинні поспішити негайно з фінансовою допомогою, щоб цей "перший в історії" саскечеванських майнів страйк був виграний.

М. ЛІТВИНОВ ВИКРИВАЄ ДИПЛОМАТИЧНІ КРУТАРСТВА ШЛЯХТІ

Польська преса за почином польської дипломатії широко розписалася про те, що між Радянським Союзом і Польшею провадиться переговорю про ненапад. Хоч радянська агенція ТАРС це заперечувала, то польська преса, при мовчанні її дипломатів, далі таки ширила цю вістку. Переїзджачи через Варшаву до Женєви, Литвінов репортерів польської преси не приймав, а в Берліні дав представникам закордонної преси заяву, яку ніще подаємо.

Наркомзаксправ СРСР тов. ЛІТВИНОВ прийняв 29 серпня в Берліні представників німецької та чужоземної преси й зробив таку заяву:

Останнім часом у пресі не раз з'являлися, а останніми днями набули особливої виразності, відомості про переговори, які нібито розпочалися, провадиться або відновлялися між радянським і польським урядами й розкладення пакту про ненапад.

Між органами преси й телеграфічними агенствами розпочалася навіть полеміка про те, де ці переговори точаться, з чьєю ініціативою, чи безпосередньо між Радянським Союзом і Польшею, чи за допомогою третіх держав. Ці суперечки були цілком зайві, бо ніяких переговорів не провадилася й не провадиться. Про це радянська преса й ТАРС завідали в разі, але я вважав не зайвим підтвердити ці зайві словом людини, яка, здавалося б повинна була знати про переговори, які вони були.

Я певен, що справа миру й стосунків між країнами не тільки не виграла, а скорше зазнає шкідливі впливи від затуманювання дійсності та від поширення повідомлень, які вносять громадську думку в оману. Тепер більше ніж будьколи, потрібна ясність і впевненість у визначенні стосунків, що існують між країнами.

Які факти? У серпні 1926 року, тобто рівно п'ять років тому, радянський уряд запропонував польському уряду скласти пакт про ненапад і подати проект такого пакту. Аналогічний пропозиції радянський уряд зробив усім Набальтійським країнам. Польський уряд тоді поставився негативно до радянської пропозиції. Він, звісно, не відхилив її у прямій формі, що дипломатія рідко практикує, а свідо-во поставив складення пакту в залежності від таких умов, які для Радянського Союзу не до прийняття, які не повинні стосуватися ізвєним між СРСР і Польшею. У зв'язку з тим, що польський уряд ці умови обстоював, — угоди не досягнули й переговори

цілком припинилися вже 1927 року, і з того часу ні разу не відновлювалися. Чутки про те, ніби радянський уряд у серпні 1930 року відновив свою пропозицію Польщі, — є чистісінька вигадка. Радянський уряд не має привола повторювати свою пропозицію, бо польський уряд не дав йому ніякого привола думати, що він змінив своє ставлення до радянської пропозиції, беручи назад виставлені від нього умови.

Документ, що його цим днями подає польський посол у Москві, пан Патеж, зайвий раз підтвердив незміненість негативного ставлення польського уряду до пакту, бо в документі не тільки перелічено старі умови, а й додано нові. Поданою цим документом, пан Патеж не тільки не робив пропозиції про відновлення переговорів, а й сам посяв подання документу бажанням підбити підсумки переговорів 1926—1927 років. Напередодні подання документу пан Патеж був у мене й не сказав навіть жадного слова про наступне подання документу й взагалі про пакт щодо ненападу повідомивши, що він від'їздить у відпустку.

Скачи враже, як пан каже

ЧИП КУЛАК СІЛЬНИШИЙ.

Карл Пеер, соціалістичний посол Угорщини, зірвався одного гарного дня в серпні в угорському парламенті, гетпнув кулаком об свій деск і сказав: "Чи уряд думає відігати допомогу, аж поки населення не пічне штурмувати пекарень, м'ясних крамниць? Так, розуміється, голодова революція в провінції вже почалася. Продовжайте свою політику. Тяжко продовжайте! Вам не прийдеться довго чекати на наслідки".

Якщо ви пригадуєте собі промову Вудворта в оттавському парламенті, коли він лякав Бетета, що може пі йому, Вудвортові, ані Бететові не прийдеться спокійно з'їсти свиченого через заброзливі демонстрації безробітних — отже треба дати щось безробітним не тому, що вони голодні, але тому, щоб дати панам спокійно з'їсти свичене — й коли порівняєте ту Вудвортову промову з вищевказаним витукком угорського соціаліста, який бє кулаком і кричить до уряду, щоб дав голодним їсти, бо вже бунтуються, то приглянувшись до тих соціалістів крізь червоні окуляри, побачите, як вони стараються спасати капіталістів.

Вислухавши соціаліста Карла Пеера, встав тоді ще угорський прем'єр Бетелен, гетпнув кулаком об свій деск і заревів до соціаліста: "Залиши цю мову! Таким словом не сміє бути місця в парламенті! Я не толеруватиму такої мови! Забирайся й виймай її на вулиці!".

Граф Бетелен був угорським прем'єром цілих десять літ. Він — диктатор. Він прирєтєлював за Муссоліні. Дувся самостєвно, кроваво душив комуналістів. Він був пан "незалежної держави", маючи за собою такого заступника, як Муссоліні.

Коли граф Бетелен чувся найбільш безпечним, сталося фінансове банкрутство в Німеччині, а за ним і через него і в Угорщині. Бетелен скрутився — сюди туди, он куди — та до Франції — позич грошей. Тоді встав Брїян та як гетпе ще своїм кулаком об стіл:

Перше: дам за одинацятий процент; друге — призначу французького диктатора на Угорщину; третє — віддайте французькому капіталові за злициці в заставу; нарешті, четверте й останнє — геть Бетелєна, чур Муссоліні, від влади.

Він для цього погодився брати участь у пан-європейській комісії й виступив там з пропозицією скласти загальний пакт про економічний заклад. Економічна криза спричиняється до підсилення, загострення протипнєвств, між країнами й пропозицій від нас пакт міг би трохи послабити цю тенденцію. Над цим питанням повинна буде працювати наступна сесія пан-Європи, і наш пакт про ненапад може стати за спробиный камінь, щоб вивити бажання чи небажання тих чи тих капіталістичних класів підтримувати мирні економічні стосунки з Радянським Союзом.

Брїян усміхнувся й хоч кулаком в стіл не гетпнув, то все ж таки дуже рішуче сказав: — У вас, ваша величність, фашистська диктатура, а від кожної фашистської диктатури смердить Муссоліні, а наш французько-капіталістичний не не тернить тої чорної фашистської табаки. Ви ту диктатуру наженіть к бовісовому батькові та визнайте нашу, демократичну конституцію.

КОЛИШНІ ПОЛІТОКТОРЖАНИ ГОСТРО ПРОТЕСТУЮТЬ.

Загальні збори членів Київської філії Товариства колишніх політокторжан та їхніх родичів, з обуренням відзначаючи, що за останній час зпиріччє терор польського фашизму проти революційних робітників і селян Польщі, Західної України й Західної Білорусії перевершив навіть і страхоті, що їх ніколи колись парат, в уквалений резолюції протесту, між інших, кажуть: — Тюрми й катівні сучасної Польщі не врятують польську буржуазію від неминучої загибелі, так само, як не врятували вони російську царизм-фашистську буржуазію. Ми, колишні політокторжани, на власному досвіді зазнавши кровавих репресій від царату, з обуренням протєстємо проти білого терору польських фашистів, які своєю зпиріччєю жорстокістю перевершують усі відомі нам злочини кровавих катів Миколи ІІ. Ми закликаємо всіх трудящих протєстувати проти білого терору в Польщі, підсилати допомогу політязням в італістичних країнах та напружити всі сили, щоб виконати п'ятилітку за чотири роки, що зробить СРСР шємимініною фортецею світової революції. Ми зобов'язуємося поглибити й поширити нашу модєрніську роботу, зокрема зобов'язуємося найбільшого часу підготувати збірні каші на допомогу в'язням підшефної Луцької в'язниці.

ОБУРЕННЯ ТРУДЯЩИХ КИІВА ПРОТИ ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ТЕРОРУ

ВІД ІМЕНІ 3000 НАУКОВИХ РОБІТНИКІВ М. КИЄВА.

Пленум київського бюро секції наукових робітників разом з представниками ВІШПів та науково-дослідних установ, вислухавши інформацію про фашистський терор та про знищення над політязнями в Польщі, на Західній Україні та Західній Білорусії, з великим обуренням протєстєють проти авірчой жорстокості польської охранки та жандармерії, що прагне залити кров'ю кращих борців за звільнення робітничої класи, пролетаріят своєю енергією в будівництві соціалістичної країни — батьківщини пролетаріату всього світу, збільшить свою допомогу борцям за звільнення трудящих через міжнародну організацію МОДР.

Не знаю, як сталося з першими трома домаганнями, чи точками ультиматуму, а що до четвертого, то "всможутній" десятилітній прем'єр граф Бетелєн одної хвилини злетів з прем'єрства, а за ним і цілий його уряд. Після цього французькі капіталісти дали Угорщині 25 мільйонів доларів позички — так званої "інтернаціональної".

А ви, товариші читачі, дайте відповідь: чий кулак найсильніший в "незалежній" Угорщині й чому?

І знову дуже миленько усміхнувся Брїян, а "король мало не сказався" — але згодився. Коли опублікували народоз Югославії нову конституцію, що матиме він і скупціну і селат, то... він зразу зрадів, потім спитнів, а як відсапнув, то сказав: — Це не конституція, але французько-капіталістична проституція, що ніяких прав народом не дає, а в скупціну будуть купитися тільки вірні наймити французького капіталісту.

Німеччина й Австрія заключили між собою мітну угоду. Це наробило скандалу в Лізі Націй. Брїян кричав: — Я органіую Сполучені Держави Європи, а якесь таї гуни "аншлюсі" вляжуть.

Посварився над тїм "аншлюсом" в Лізі Націй, передале його на міжнародний суд до Гаї, що його ще покійний цар Микола другий і останній поблагословив.

Покійний той "аншлюс" перед суд, Брїян натиснув на Австрію — і збанкрутувало там кілька банків. Англія вступилася за Австрію й позичила їй щось 21 мільйон доларів.

Тоді Брїян до Німеччини почала банкрутувати Німеччина. МекДоналд з Гувером почали рятувати Німеччину, а Франція почала відігати своє золото з Англії й фунт стерлінгів схилив свою горду голову.

Німеччина до Франції: рятуйте! Скрутив Брїян дулю й під самий ніс Брїнгові, скрутив другу й під самий ніс Коріюсові — оце вам "аншлюс". Дам грошей, якщо зречетеся "аншлюсу".

Англія до Австрії — віддай 21 мільйон доларів, бо кінці дефіциту так втілю, що й догочити нема чим. Тоді Австрія до Франції — позич грошей, а Брїян до Шобєра — аж тепер й тобі зроблю "аншлюс".

Аж ось на днях відбувся той міжнародний суд в Гаї, на якому вирішено: — Австро-німецький аншлюс негєгалійний.

Суд вирішив, але проголосити не встиг, бо й Австрія й Німеччина проголосили, що зрїкаються його "добровільно".

Про такі "аншлюси" можна тепер оповідати дуже багато — але на цей раз і ти достить.

Волинсьць.

Член організації, що не читає своєї газети, подібний до того господаря, що не оре своєї ниви.